

«Men at Arbeiderpartiet nok en gang legger seg på tvers av naturinteressene er tragisk.»

DAGBLADET PÅ LEDERPLASS OM SKYTEFELTET I HEDMARK.

Innhold:

Vi gratulerer - og jubilerer

1989 var et aktivt år for norsk miljøbevegelse. Flere blader og organisasjoner feirer derfor tiårsjubileum i år. De første miljødetektivene har allerede fått hel-skjegg og Regnskogsfondet har blitt en betydelig brikke i norsk bistandsarbeid.

• side 2

Samlet krav om rødliste- endring

Ti miljø- og dyrevernorganisasjoner krever endringer på den såkalte rødlisten. Listen bestemmer grad av sårbarhet for norske arter. Organisasjonene vil blant annet ha bjørn og fjellrev klassifisert opp fra sårbar til direkte truet.

• side 5

NSB kjører deler med bil

Opptil 70 prosent av togdelene fra NSBs lager i Drammen sendes til Skien med bil istedenfor med NSBs egne godstog. – Vi bruker det transportmiddelet som passer best og gir best fleksibilitet for kunden, sier NSB Express Gods' sjef Runar Johansen.

• side 7

Skytes ned for pote

«Varg i veum» var tidligere en betegnelse på en fredløs person som hadde krenket folks helligdommer. I dag frister nettopp «vargen» denne tilværelsen ved at den krenker primærnæringene. (Foto: Scanpix)

Minst en av to produktive hannulver i den skandinaviske ulvestammen er død. Den andre, som var radiomerket, er forsvunnet. I tillegg trues ulven av innavl. Midt oppi denne situasjonen velger Norge å skyte ned et ulvepar. Man er redd for at dyrene skal formere seg.

Naturvernforbundet vil nå rapportere Norge inn for Bernkonvensjonen. På tross av at ulven er klassifisert som direkte truet vil myndighetene skyte ulveparet som har tilhold vest for Glomma. Utenfor Norges grenser stiller man seg oftere og oftere uforstående til norsk rovdyrpolitikk.

• side 3

Sørlandsparadiset dioksinforgiftet

Dioksiner fra de sterkt forurensede grenlandsfjordene har spredd seg helt ned til Mandal. En undersøkelse gjort av Norsk institutt for vannforskning viser at miljøgiften har spredd seg med strømmen fra nedre Telemark til sørlandskysten. Krabber i ytre del av skjærgården utenfor Risør, Fevik, Kristiansand og

Mandal har høyere innhold av dioksiner enn de strengt tatt burde ha. Miljøgiften stammer fra Hydro Porsgrunns magnesiumproduksjon. Bedriften var en av verdens største enkeltkilder til dioksinforurensning fram til 1990. Da ble utslippet kraftig redusert. Men mye tyder på at dioksinene har kommet for å bli.

• side 4

Natur & miljø Bulletin
utgitt av Norges Naturvernforbund

Redaktør: Tom Erik Økland
Redaksjon: Jens Petter Toldnæs, Kristian Jahre
Adresse: Postboks 342, Sentrum, 0101 Oslo.
Besøksadresse: Skippergata 33
Tlf: 22 40 24 00.
Faks: 22 40 24 10.
Direkte: 22 40 24 + 25 (Økland), 23 (Toldnæs), 24 (Jahre)
E-post: redn@online.no

Abonnement:
199/år (privatpersoner), 500/år (bedrifter)
Annonser: Tlf: 22 71 92 20, Faks: 22 71 92 38.
Trykking: Gan Grafisk. Trykket på 100% resirkulert papir.
Norges Naturvernforbund:
Samme postadresse som N&M Bulletin. Web: <http://www.ngo.grida.no/naturvern>
E-post: naturvern@naturvern.no

Neste utgave: 12.3.1999.

norsk fagpresse®

Ap gjør det - igjen

Onsdag i forrige uke sa Aps stortingsgruppe ja til Regionfelt Østlandet. 31 stemte for, mens 22 representanter holdt seg tilregnelige. Ja, for man må vel være litt gal for å si ja til et skytefelt som berører et område på størrelse med Vestfold fylke? En militær tulleplass på størrelse med 38 000 fotballbaner. Eller omtrentlig 250 000 romslige tomter for eneboliger.

Regionfelt Østlandet vil ligge i så godt som urørt natur. Det aktuelle området i Hedmark kan fortsatt karakteriseres som villmark. Tro det eller ei: Det er ikke så mange store områder i Sør-Norge som kan få det stempelet lenger. Forøvrig har det aktuelle området også særegne naturverdier. Bjørnen trives godt i skogene i Hedmark. Det spørs om ikke kanoner, kuler og krutt kan være en trivseldempende faktor for bamsen. En million enkeltskudd, 30 000 granater og 1000 raketter årlig kan være tøft for noen og enhver.

Arbeiderpartiet bruker nedleggelse av det gamle skytefeltet på Hjerkin som argument for et nytt regionfelt. Partiet prøver dermed å gi forrige ukes vedtak et svakt grønnskjær. Argumentet er et bomskudd. Forsvaret har allerede sagt at Hjerkin er uegnet som skytefelt. Naturvernere har sagt det samme i årevis. Skytefeltet på Hjerkin blir historie innen rimelig tid, uavhengig av Regionfelt Østlandet. Det er ikke første gang Ap prøver å male et vedtak grønt. Det er heller ikke første gang de dessverre velger en selvlysende maling.

Et flertall i Arbeiderpartiets stortingsgruppe har gått inn for Norges største naturrasering noensinne. Signaler fra partiet tyder på at hedmarksbenken og AUF blir fristilt ved stortingsbehandlingen, mens resten får smake partipisken. Dermed er et nytt strøk grønnmaling på gang: Partiet sikrer et flertall for feltet samtidig som de sterke motstanderne får stemme som de vil. Årsaken til en slik linje kan bare være å stille partiet i et mest mulig positivt lys blant velgerskarene i Hedmark, et fylke hvor partiet har sterke tradisjoner. Taktikken er skammelig. Sannheten er at Ap ønsker å føre samme miljøpolitikk som Høyre og Frp i denne saken.

Hvis Aps stortingsgruppe får lik stemmefordeling ved behandlingen i Stortinget som ved avstemningen i forrige uke, blir Regionfelt Østlandet vedtatt. Fram til behandlingen 23. mars får alle med vett i behold krysse fingrene, og håpe at Ap fristiller sin stortingsgruppe, samt at flere fra denne blir omvendt. Så slipper vi et nytt Alta. Det var jo forøvrig Ap som sto for den bragden også. ■

Ti år og like blakke

1989 var et begivenhetsrikt år i norsk miljøhistorie. Flere organisasjoner og blader feirer derfor tiårsjubileum i år.

N&M Bulletin
JENS P. TOLDNÆS

Blekkulf, Regnskogsfondet, Bellona Magasin, Natur & miljø og Natur & miljø Bulletin, samtlige blader og organisasjoner ble startet i 1989 og kan se tilbake på ti aktive år. De fleste barnesykdommene er overvunnet, men enkelte lidelser av mer kronisk karakter, som anstrengt økonomi, florerer stadig.

Familiedag i Frognerparken
Siden starten i 1989 har over 40 000 barn vært miljødetektiver i regi av den lille blekkspruten Blekkulf.

– Tiårsjubileet vårt skal markeres på flere måter. 16. oktober blir det stor konsert i Oslo Konserthus. Dit kommer kjente Blekkulf-venner som Eli Rygh og Maj Britt Andersen, sier daglig leder i Blekkulfs Miljødetektiver, Andrew Kroghlund, til N&M Bulletin.

Men aller først skal den åttearmede arrangere Blekkulfs Sommerkarneval. Det blir en stor familiedag i Frognerparken på verdens miljøjølverndag, 5. juni. Kroghlund lover ekte indianere fra Amazonas. De skal male barn med frøkapselfarger i beste regnskogtradisjon.

Blekkulfs Miljødetektiver har vært preget av anstrengt økonomi de siste årene. Kroghlund mener likevel at det er grunn til å se lyst på situasjonen.

– Vi føler at vinden har snudd. Større kontakt med næringslivet på våre premisser

og økt satsing på barne-tv vil hjelpe oss, sier han.

Fem NRK-programmer

Regnskogsfondets tiårsjubileum vil markeres med en TV-serie på fem programmer på NRK rundt tusenårsskiftet.

– Mye av ressursene våre legges ned i dette. Vi skal også arrangere et internasjonalt regnskogsseminar med samarbeidspartnere fra hele verden i Oslo til sommeren. I tillegg skal det gis ut en praktbok om regnskogen og det skal arrangeres en egen yanomami-utstilling på Etnografisk museum. Yanomami-indianerne var den første stammen Regnskogsfondet jobbet med, sier fungerende daglig leder Yngve Kristiansen.

Redaktør Roger Grøndalen i Bellona Magasin er godt fornøyd med utviklingen i det bladet har rundet ti år.

– Vi har økt opplaget og er nå oppe i over 10 000. Det skyldes først og fremst et nært samarbeid med næringslivet gjennom Bellonas B7-prosjekt, sier han.

Natur & miljø Bulletin og Natur & miljø fikk merke fjor-årets gnisninger i Naturvernforbundet, men kom likevel godt ut av året rent økonomisk sett.

– Jubileumsåret vil vi først og fremst bruke til å øke abonnementstallet for N&M Bulletin. Selve jubileumsmarkeringen blir lagt nærmest mulig tiårsdagen, det vil si tidlig på høsten, sier redaktør Tom Erik Økland. ■

Husk å fornye ditt abonnement

Også i 1999 vil N&M Bulletin spre nyheter og kunnskap om nasjonale og internasjonale miljøspørsmål. Vi vil presentere faktiske forhold og veldokumentert bakgrunnsinformasjon slik at du selv kan danne deg en mening om aktuelle miljøspørsmål. Kortfattet, poengtert og uten utenomsnak.

Takk for at du fortsatt vil abonnere på Norges ledende miljøavis!

Natur & miljø Bulletin

Norge svikter rovdyrene totalt

Naturvernforbundet vil klage Norge inn for Bern-konvensjonen. Bakgrunnen er myndighetenes forvaltning av ulven. Norsk rovviltforvaltning setter landet i et løgnaktig lys.

N&M Bulletin
JENS P. TOLDNÆS

– Look to Norway, sier Norges Naturvernforbund. Men det er ikke for at omverdenen hverken skal se eller lære av det vi gjør. Etter et møte i det Sentrale rovviltutvalget før helgen kom det fram at ulven frister en langt mer risikofylt tilværelse som art her i landet enn det økningen i antall dyr skulle tilsi. Det mener forskerne.

Reagerer sterkt

Direktoratet for Naturforvaltning (DN) har gitt tillatelse til at ett av de norske ulveparene, paret som lever vest for Glomma, kan skytes i år. Naturvernforbundet reagerer sterkt på tillatelsen.

– Norge har på ingen måte nådd Stortingets målsetting om 8-10 familigrupper med ulv her i landet. Langt mindre løftene til

Bern-konvensjonen om en levedyktig bestand. Derfor er det svært kritikkverdig å drepe de to ulvene vest for Glomma, sier fagkonsulent Thor Midteng i Naturvernforbundet til N&M Bulletin.

Ifølge Midteng er fellings-tillatelsen gitt i medhold av Forskrift om rovviltforvaltning. I forskriften heter det at det skal være påvist skader før fellings-tillatelse kan gis.

– Det finnes ikke engang et skadebilde å vise til. I virkeligheten er myndighetene redd for at ulvene skal yngle og bruker føre var-prinsippet. Det er Naturvernforbundet for, men da med motsatt fortegn. Føre var-prinsippet skal komme naturen til gode, sier Midteng.

Ikke engang informert

Naturvernforbundet har klaget avgjørelsen inn for Miljøvern-

departementet og ønsker også å rapportere Norge inn for Bern-konvensjonen. Mye kan tyde på organisasjonen vil få medhold. Ifølge Dagbladet har Bern-konvensjonens sekretariat allerede reagert på at de ikke engang er informert om fellings-tillatelsen. Også det svenske Naturvårdsverket setter spørsmålsteget ved norske ulveforvaltning.

I det svenske bladet Jaktmarker & Fiskevatten forsvarer Jørund Braa ved DN seg overfor svenske lesere med at store deler av Norge skal være ulvefritt.

– Vi har Stortingets beslutninger å holde oss til og de beslutningene innebærer at store deler av Norge skal holdes fritt for ulv og andre rovdyr, sier Braa. ■

To alfa-hanner døde?

Den skandinaviske ulvestammen er betydelig svekket etter at en av de produktive lederulvene, en såkalt alfa-hann, ble funnet hardt skadd og avlivet. Den andre ulven, som er radiomerket, er forsvunnet.

N&M Bulletin
JENS P. TOLDNÆS

En av alfa-hannene i den skandinaviske ulvestammen, den såkalte Leksand-hannen, er død. En annen produktiv hannulv med radiosender har forskerne mistet kontakten med.

– Vi vet med sikkerhet at minst en av de to alfa-hannene er døde. Den ble funnet sterkt skadd på isen på en innsjø i Värmland. Der ble den avlivet, sier ulveforsker Håkan Sand ved Grimsö Viltforskningsstasjon til N&M Bulletin.

Slepespor i snøen

Ifølge Sand ble det oppdaget merkelige slepespor i snøen ved innsjøen. De viste seg å stamme fra en ulv som bare var i stand til å slepe seg fram. Den var lammet i bakkroppen. Dyret ble senere funnet sterkt svekket utpå isen og skutt.

– Trolig har ulven hatt en

skade i ryggen som har lammet den fullstendig. Vi har ikke mistanke om at det har foregått noe kriminelt, sier Sand.

Sporløst forsvunnet

Den andre alfa-hannen, som var radiomerket, er bokstavelig talt sporløst forsvunnet. Til tross for at søkerutstyret dekker en radius på opptil fem kilometer på marken og omlag ti mil fra fly har det ikke lyktes forskerne å spore den opp.

– Vi vet ikke hvor den er. Det kan skyldes at den har begitt seg ut på en lang vandring eller at senderen er ødelagt. Vi kan heller ikke utelukke at også denne ulven er død, sier Sand.

Ulv er i vill tilstand blir ikke så gamle. Ifølge Sand ligger gjennomsnittet på 5-6 år, mens det er svært uvanlig at en ulv blir over ti år. ■

Innavl truer ulven

Ulvestammen er avhengig av finsk innvandring for å overleve. Trolig må den skandinaviske stammen bestå av flere hundre dyr for å være livskraftig. Genetikerne mener tallet må være langt høyere.

Den skandinaviske ulvestammen stammer fra noen få individer. Trolig bare to-tre. Genetisk sett er dette et altfor tynt grunnlag. Dette kom fram på et møte i det Sentrale rovviltutvalget før helgen. Til tross for en positiv utvikling for ulvestammen siden begynnelsen av nitti-tallet er fagkonsulent i Naturvernforbundet, Thor Midteng, bekymret.

– Forskerne mener det minste antallet for en livskraftig be-

stand er 100-200 dyr. Dette forutsetter finsk innvandring av minst to dyr hvert femte år. Uten innvandringen fra Finland må det være minst 500 dyr, sier han.

Ifølge Midteng er dette tall rovviltforskerne støtter seg til når det gjelder å beregne grunnlaget for en levedyktig ulvestamme uten innavl.

– Spør du en genetiker bør antallet være langt høyere, sier han. ■

RANA
KOMMUNE

Vi tar ansvar!

Høyteknologi innen fiskeoppdrett

SANDNES HAVNEVESEN

Besøk våre Internettisider
http://www.naturforvaltning.no

FØRDE KOMMUNE

NITTEDAL KOMMUNE

RIMI

Vi gjør
Norge billigereMØRE
TRAFO

MØRE TRAFØ AS

Lilleborg

VARDINGS TRYKKERI A/S
PB 130
1701 SARPSBORG

Dioksiner i sørlandsidyll

Dioksiner fra Frierfjorden i Grenland har spredd seg langs hele sørlandskysten. Der finner man giften i krabber nær ti år etter at utslippene ble kraftig redusert.

N&M Bulletin
TOM ERIK ØKLAND

Norsk institutt for vannforskning (NIVA) har undersøkt krabber langs kysten fra Hvaler til Runde. Undersøkelsen baserer seg på krabber fanget i områder langt fra industri og bebyggelse. Stasjonene sør for grenlandsområdet var blant annet plukket ut for å se påvirkningene av dioksiner fra Hydro Porsgrunns mangeårige utslipp. Selv om utslippene ble kraftig redusert i 1989 og 1990, ble påvirkningen sporet helt ned til Mandal.

– Vi har sikre indikasjoner på spredning ned til Fevik-området. Deretter er indikasjonene noe mer usikre, men vi ser at spredningen kan spores helt ned til Mandal, forklarer forsker Jon Knutzen i NIVA.

Mengdene som er funnet i krabbene er heldigvis så små at de godt kan spises.

Gammel spredning?

Krabber roter rundt på bunnen, og er dermed spesielt utsatt for gammel spredning av miljøgifter. NIVA jobber også med en undersøkelse av blåskjell langs sørlandskysten. Ser man samme

tendens for skjellene vet man at spredningen foregår fremdeles.

Knutzen var ikke overrasket over resultatet fra krabbeundersøkelsen.

– Jeg forventet et liknende resultat, men vi hadde ingen nyere undersøkelser som påviste spredningen, forklarer NIVA-forskeren.

Like giftig

Hydro Porsgrunn Industripark ligger rett ved Frierfjorden. Bedriftens magnesiumproduksjon utgjorde fram til 1990 et av verdens største enkeltutslipp av dioksiner. Stoffgruppen omfatter noen av de farligste miljøgiftene vi kjenner til. NIVA har lenge fulgt utviklingen i Frierfjorden. Tendensen er deprimerende. Rett etter utslippsreduksjonen ble dioksinnivået i fisk og skalldyr kraftig redusert. Deretter stagnerte det helt.

– Også 1997-undersøkelsen viser at nivået av giften i organismer holder seg stabilt, forteller Knutzen.

Alt tyder på at resultatene innebærer fortsatte omsetningsforbud og kostholdsråd knyttet til fisk og skalldyr fra grenlandsfjordene.

Vil finne årsak

Da N&M Bulletin snakket med Jon Knutzen i januar ifjor, irriterte han seg over at man ikke satte i gang et prosjekt for å finne årsaken til at dioksinnivået ikke endrer seg.

– Nå vil vi blant annet undersøke om dioksinforurensningen også stammer fra andre kilder enn Hydro, eller om den eventuelt kan komme fra nedbørsfeltet nær fabrikkene. Hydro hadde også betydelige utslipp av dioksiner til luft tidligere, forklarer Knutzen.

Prosjektet vil foregå i samarbeid med forskere fra Institutet for tillämpad miljöforskning i Stockholm.

▼ fakta

• Dioksiner er en samlebetegnelse for 210 forskjellige miljøgifter med forskjellig grad av giftighet.

• De verste utgavene av dioksiner er blant verdens mest fryktede miljøgifter. Dioksinene akkumuleres i næringskjeden.

• Dioksiner er kreftfremkallende, kan føre til leverskader, stoffskiftesykdommer, fosterskader og skader på nervesystemet.

• Grenlandsfjordene er sterkt dioksinforurensset. Området er derfor med i et statlig overvåkingsprogram for miljøgifter.

Jernbaneverket

Vi utvikler det nasjonale jernbanelettet for det 21. århundre og for miljøvennlig transport

Agendapenger ut av vinduet

Den svenske staten har bevilget flere milliarder til kommunenes arbeid med Lokal Agenda 21. Likevel har lite skjedd, melder Kommunal Rapport. I en undersøkelse sier over halvparten av miljøvern lederne i kommunene at pengene ikke har betydd noe for miljøarbeidet. Forskeren som står bak undersøkelsen mener midlene har gått med på store infrastruktureppgaver.

Miljøorganisasjoner krever korrekt rødliste

Ti norske foreninger med nesten 250.000 medlemmer står sammen om å få bjørn og fjellrev karakterisert som direkte truet.

N&M Bulletin
TOM ERIK ØKLAND

Den såkalte rødlisten, der man har klassifisert truede arter, er under revidering. I den forbindelse har ti organisasjoner skrevet et brev til Direktoratet for naturforvaltning (DN). I brevet peker organisasjonene på at flere arter er feilklassifisert. Klagen retter seg spesielt mot forvaltning av bjørn, fjellrev, jerv, gaupe og oter.

Organisasjonene som har signert brevet omfatter Miljøstiftelsen Bellona, Naturvernforbundet, Foreningen Våre Rovdyr, Natur og Ungdom, Norsk Zoologisk Forening, Verdens Naturfond, Framtiden i våre hender, Norges Miljøvernforbund, Den Norske Turistforening og Dyrebeskyttelsen Norge. Bellona har tatt initiativ til brevet.

Sårbar eller truet?

Bjørn og fjellrev er i dag karakterisert som sårbare arter i myndighetenes rødliste. Dette vil organisasjonene gjøre noe med.

«Bjørnen har vært karakterisert som sårbar helt siden slutten av 1970-tallet», skriver organisasjonene i sitt brev, og påpeker at denne vurderingen ble gjort med feilaktig bakgrunnsmateriale. Norsk Zoologisk Forening har vurdert bestanden av bjørn, og funnet at arten er direkte truet i Norge. Situasjonen har ikke blitt bedre for den sør-norske bjørnestammen etter at svenskene åpnet for jakt i fjor.

Fjellrevbestanden på fastlandet er neppe over 100 individer. Bestanden har dårlig reproduksjon, uten at man kjenner til årsaken. De ti organisasjonene peker på at fjellreven sannsynligvis mangler mat som følge av lite åtsler fra større rovdyr. Organisasjonene mener at arten er å anse som direkte truet.

Sjelden eller sårbar?

Dagens rødliste karakteriserer jerven som sjelden. Organisasjonene vil ha den karakterisert som sårbar. I brevet til DN vises det blant annet til situasjonen i Finland, der jerven er klassifisert

som truet. Finland har lavere jervebestand enn Norge, men det er bare noen få dyr som skiller de to landene.

Ukjent eller sårbar?

Gaupa har den noe tåkeete definisjonen «utilstrekkelig kjent» i den norske rødlisten. Vinteren 96/97 ble bestanden anslått til 500-600 dyr på landsbasis. Siden den tid har man årlig hatt fri jakt i flere fylker og temmelig store kvoter i landets øvrige fylker. Organisasjonene peker på at den høye beskatningen gjør gaupa til en sårbar art.

Politikk eller fag?

Organisasjonenes hovedkritikk mot norsk rovviltforvaltning retter seg mot bakgrunnen for rødlisten. Organisasjonene mener forvaltningen er styrt av politikk framfor faglig bakgrunn. I brevet til DN påpekes det at flere arter er karakterisert som mindre truet enn hva de reelt er. «Årsaken er politisk press grunnet konflikter hovedsaklig med nærings- og jegerinteresser», heter det i brevet.

Alle kravene fra organisasjonene er begrunnet i forskning utført av Norsk Zoologisk Forening. Foreningens arbeid ble utført i 1996, på oppdrag fra norske forvaltningsmyndigheter.

Bambus blir batterier

Kanskje er det en gresselig god ide. Den japanske elektronikk-giganten Sony har utviklet et nytt batteri hvor verdens største gressart, bambus, inngår som produksjonsmateriale, skriver bladet New Scientist.

I det nye litiumbatteriet er de negative elektrodene laget av bambus. Det nye batteriet har dobbelt så stor lagringskapasitet som et vanlig litiumbatteri.

Det er likevel ingen fare for at bambusskudd vil tyte ut av radioer og røykvarslere, bambusen er forkullet. Det er ennå ikke bestemt hvorvidt Sony skal sette batteriet i kommersiell produksjon.

Bioenergi i Skjåk

Skjåk kommune planlegger å bygge et større anlegg for biobrensel. Bioenergien skal varme opp fire industribygg, en idrettshall og eldreheimen i Skjåk. Ifølge Kommunal Rapport har kommunen bevilget 80 000 kroner til å utrede økonomien i et slikt anlegg.

Oppdrettsanlegg kan gi algeoppblomstring

Norsk institutt for vannforskning frykter at utslipp av nærings-salter fra oppdrettsanlegg kan føre til overgjødning av fjordene på Vestlandet.

I en artikkel i bladet Vann skriver forsker Jarle Molvær at utslippene av nærings-salter fra oppdrettsnæringen på Vestlandet er doblet de siste fem år. Utslippene dominerer i forhold til andre menneskeskapte utslipp. Molvær mener man nå må overvåke fjordene, for å spore eventuelle skadevirkninger av overgjødningen. Han peker blant annet på at oppdrettsnæringen er i kraftig vekst, og at man dermed må forvente større utslipp av nærings-salter i årene som kommer.

Mexico by på forurensningstoppen

Mexico by er verdens mest forurensede, ifølge Verdens helseorganisasjon (WHO).

Luftforurensningen i den mexicanske hovedstaden topper listen foran Beijing, Shanghai, Teheran, Calcutta, Bombay og New Delhi. WHO mener at metropoler i Pakistan og Bangladesh kan være minst like ille som

Mexico By, men det foreligger for lite informasjon om disse stedene til at de kan bli med på Helseorganisasjonens oversikt over de ti mest forurensede byene i verden.

WHO har i samarbeid med Verdens ressursinstitutt gitt ut en foreløpig rapport om luftforurensningssituasjonen i verdens byer. Det uttrykkes blant annet bekymring for helseilstanden til barn som bor midt inne i bykjernen.

Felles for de ti mest forurensede byene er at de alle ligger i utviklingsland. Urbaniseringsprosessen og den raske industrialiseringen i u-land mener rapportforfatterne praktisk talt skaper epidemiske tilstander blant barn som daglig må trekke inn de giftige stoffene som spres gjennom luften.

Mer enn 80 prosent av barn i verden under 15 år lever i utviklingsland, og halvparten av dem er byborgere. (IPS)

Kalenderen

8. - 9. mars: Seminar om våtorganisk avfall, Quality Kristiansand Hotel, Arr: Norsk renholdsverksforening, tlf: 22 51 07 00.

10. mars: Norskehavskonferansen, Rica Hell Hotel, Stjørdal. Arr: Norsk Petroleumsforening, tlf: 73 54 03 26.

11. mars: Seminar om miljøstatus for Østlandet, Oslo Rådhus. Arr: Østlandssamarbeidet, kontakt: Marit Allum Jørstad, Akershus fylkeskommune,

tlf: 22 05 56 72.

13. - 14. mars: Lokal Agenda 21-seminar i St. Petersburg. Arr: Norges Naturvernforbund i samarbeid med russisk miljøbevegelse, kontakt Aud Skaugen, tlf: 22 40 24 00.

22. mars: Seminar om vannkonflikter, Håndverkeren, Oslo. Arr: Norsk Vannforening og Norsk hydrologiråd, tlf: 67 14 27 23 eller 22 95 92 92.

16. - 17. april: Konferanse om frivillige organisasjoner og

bærekraftig utvikling, Haraldvangen, Hurdal. Arr: Miljøheimevernet, tlf: 22 04 46 70.

27. - 28. april: Vassdrags- og energiseminar, Røde Kors Konferansesenter. Arr: Samarbeidsrådet for naturvernsaker (SRN), kontakt Jan Olav Nybo, tlf: 22 82 28 83.

1. - 3. juni: Internasjonal konferanse om integrert bærekraftig avfalls- og vannforvaltning i Danmark. Arr: The International Council for Local

Environmental Initiatives, tlf: +45 451 69200.

4. - 6. juni: Landsmøte i Naturvernforbundet, Lom i Oppland. Arr: Norges Naturvernforbund, tlf: 22 40 24 00.

5. juni: FN's miljøvern dag.

8. - 10. juni: ENS 1999, Solfaktor 2000, en konferanse om miljø, klima og energi; Arr: ENS (Environment Northern Seas Conference and Exhibition, tlf: 51 84 90 80. ■

Sjekk våre miljø@ker på nettet:

GRIP kjemikalier

– om kjemikalier og regelverk

www.grip.no

Om du ikke ser adressen for bare trær, gjentar vi:

<http://www.norske-skog.com>

www.statkraft.no

www.statnett.no

www.ncceh.no

www.sas.no

<http://www.spacecentre.no/>

Miljøstatus i Norge gir oppdatert nasjonal og lokal miljøinformasjon. SFT er ansvarlig redaktør.

www.mistin.dep.no

www.veidekke.no

www.lysline.no

NSB sender togdeler med bil

Mesteparten av togdelene NSB sender fra Drammen til Skien går med bil istedenfor NSBs egne godstog.

N&M Bulletin
KRISTIAN JAHRE

Opptil 70 prosent av togdelene fra NSB-lageret i Drammen kommer ifølge avisa Varden til Skien med lastebil. Det skjer til tross for at det går skinnegang fra delerlageret på Sundland i Drammen helt inn til verkstedet i Skien.

For togenes reservedeler følger ikke denne banen. De går med tog inn til Oslo hvor de blir lastet over på bil eller godstog. Godstogene har fem daglige avganger til Skien. Problemet er at de ikke går helt inn til verkstedet, men til Borgestad - midt mellom Skien og Pors-

grunn. Avhengig av volum og vekt blir det som regel billigere å sende varene med bil hele veien enn om varene ble lastet over på bil ved godssentralen og kjørt den siste biten.

Beklagelig

– Det er beklagelig at NSB ikke bruker jernbanen i større grad til slik frakt. Men dette er avtaler gjort sentralt i NSB, utenfor vår rekkevidde, sier Kurt Westlie, leder på NSB-verkstedet i Skien til Varden.

Heller ikke verkstedet i Drammen kan fortelle hvorfor varene deres ikke går med toget hele veien.

– Vi har en avtale med NSB

Express Gods. De henter deler hos oss to ganger om dagen. Jeg forventer nesten av det går videre med tog, men det må du prate med dem om, sier verkstedleder Tor Alsaker Nøstdahl ved lageret på Sundland i Drammen til N&M Bulletin.

– Helt naturlig

– Transporten må foregå slik, sier sjefen i NSB Express Gods, Runar Johansen til N&M Bulletin.

– Vi har fem tog og en bil i fast transport fra Oslo til Skien hver dag, men ikke alle togdeler kan gå med disse, sier Johansen.

Han forklarer at togene som går på Vestfoldbanen har dårlig godskapasitet. Derfor må så godt som all hastetransport sendes med bil. Dessuten er rett og slett en del reservedeler for store og tunge til å sendes med tog.

– Vi bruker det transportmiddelet som passer best og gir best fleksibilitet for kunden.

– Må være slik

– Det er ingen nyhet at NSBs forsendelser foregår på denne måten. Slik har vi drevet i flere år. NSB Express Gods opererer i markedet på likt grunnlag som andre transportselskaper, og teknisk sektor i NSB er en kunde hos oss. Vi har samme krav om punktlighet og pris. Når kunden krever dør til dør-levering, må vi tilby det, sier Johansen.

– Så dette er rett og slett nødvendig av konkurransemessige hensyn?

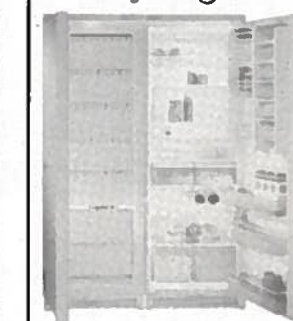
– Vi må ta hensyn til det som skjer i samfunnet rundt oss og innrette oss etter det. Men vi tar selvsagt også miljøhensyn. Der det er mulig bruker vi tog, sier Johansen. ■

Daglig leder
SØKES

Stillingen som daglig leder på Natur og Ungdoms hovedkontor i Oslo er ledig. Daglig leder har ansvaret for sekretariatet, organisasjonens økonomi og det daglige organisatoriske og politiske arbeidet. Stillingen krever kjennskap til miljøvern og økonomi. Administrativ erfaring og erfaring fra Natur og Ungdom er en fordel. Lønnen er 133.950 kr pr. år.

Søknadsfrist: 12. mars
Tiltredelse: medio april

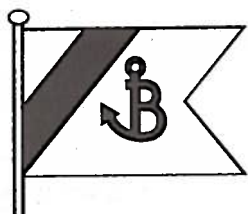
For ytterligere opplysninger, kontakt Anders Sømme Hammer eller Einar Håndlykken på tlf. 22 36 42 18. Søknaden sendes til: Natur og Ungdom, postboks 4783, Sofienberg, 0506 OSLO.

NYHET
med nydelig indre

• Praktiske multifunksjoner med tett lukk, som også kan brukes som kjøleskap.
• Stor oppbevaringskapasitet med rommelighet slik at du kan holde tingene ordentlig.
• 150 L og 150 L
• Pris: 150 L og 150 L
• Gram superavansert fryseskap med 7 praktiske uttrekks- skuffer og et 385 liters frys- skap som gir du den beste hensyn til at forskjellige matvarer krever forskjellige temperaturer.

GRAM

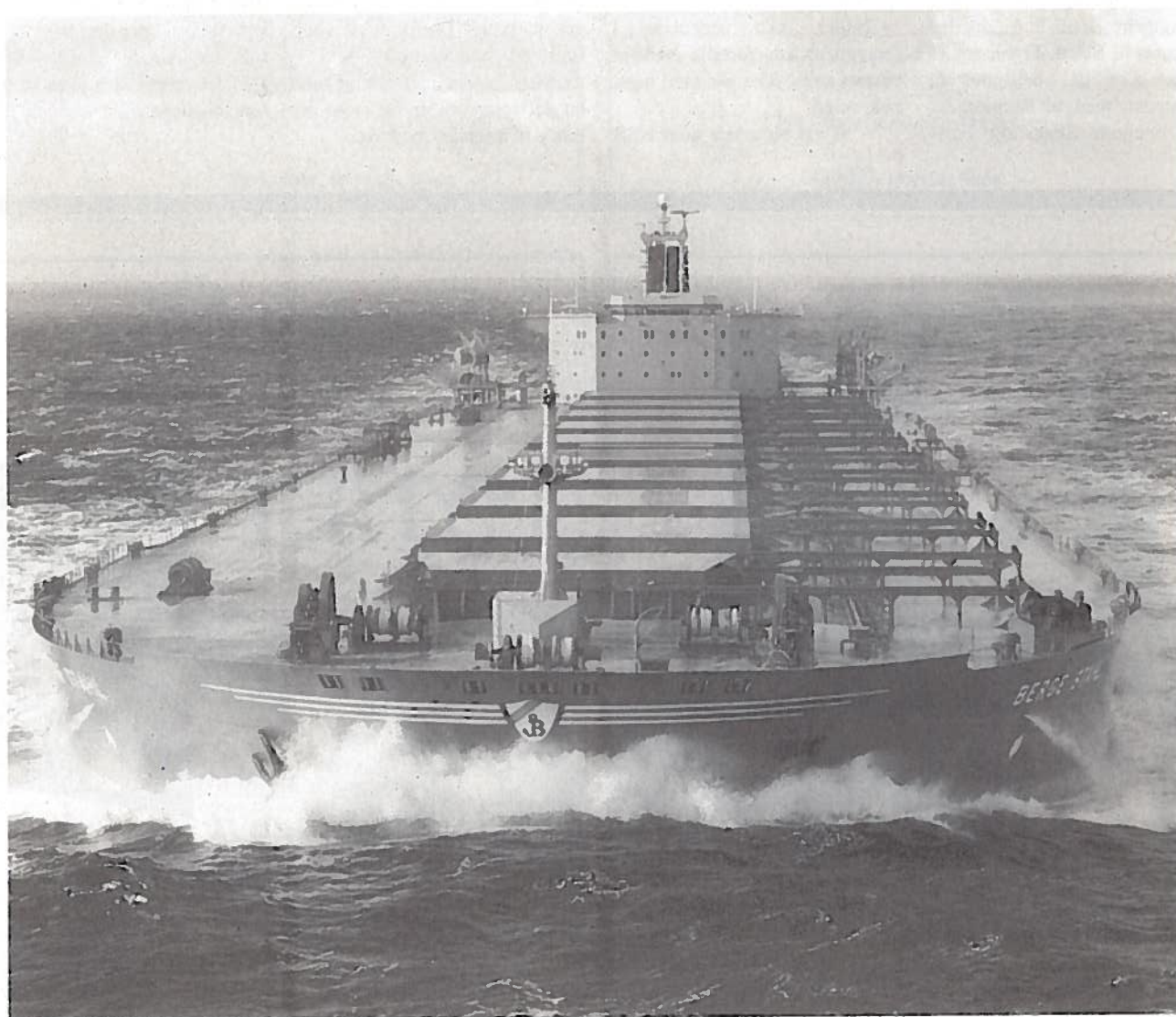
Returadresse:
Natur & miljø Bulletin
Boks 342 Sentrum
0101 Oslo

BERGESEN ASA

Bergesen d.y. ASA er et av verdens største rederier og opererer en flåte på over 90 skip med samlet dødvekt på mer enn 10 millioner tonn. I januar 1999 er

flåten sammensatt av 61 gasskip, 24 tankskip og 6 tørrbulkskip. Det er i alt 3.823 ansatte hvorav 3.593 på skipene. Ved hovedkontoret i Oslo er det 214 ansatte.

Bergehus, Drammensveien 106, Postboks 2800 Solli, 0204 OSLO
Telefon: 22 12 05 05, Telefax: 22 12 05 00, Telex: 71172